

Concept raadsvoorstel bestuurlijke toekomst Hoeksche Waard

Voorgesteld besluit:

1. Kennis te nemen van het door BMC opgestelde en door de Stuurgroep OBТ vastgestelde eindrapport Bestuurlijke Toekomst Hoeksche Waard;
2. Kennis te nemen van de door de Stuurgroep OBТ vastgestelde modellenbeschrijvingen "Versterkte regionale samenwerking met doorzettingsmacht" en "Hoeksche Waard bestuurlijk samenvoegen";
3. In te stemmen met een samenvoeging van de gemeenten Binnenmaas, Cromstrijen, Korendijk, Oud-Beijerland en Strijen in een nieuw te vormen gemeente per streefdatum 1 januari 2018, doch uiterlijk 1 januari 2019;
4. De uitgangspunten en voorwaarden zoals beschreven in het raadsvoorstel onder 'I Hoeksche Waard bestuurlijke samenvoeging' integraal toe te passen in het herindelingsproces;
5. Provinciale Staten van Zuid-Holland te verzoeken een herindelingsprocedure te starten met als doel een herindeling van de gemeenten Binnenmaas, Cromstrijen, Korendijk, Oud-Beijerland en Strijen in een nieuw te vormen gemeente;
6. Provinciale Staten van Zuid-Holland te verzoeken in samenwerking met de gemeenten Binnenmaas, Cromstrijen, Korendijk, Oud-Beijerland en Strijen een herindelingsontwerp op te stellen;
7. De Stuurgroep OBТ of diens opvolger opdracht te geven tot:
 - A. Het opstellen van een beleidsplan inclusief een kernenontwikkelingsplan en participatienota op basis van taak- en gebiedsgericht werken.
NB. In dit beleid zullen ook heel concrete zaken, zoals evenementen- en recreatiemogelijkheden en zondagsrust staan;
 - B. Het opstellen van een ontwerpbesluit of (elk van) de gemeenschappelijke regelingen binnen de Hoeksche Waard zullen worden opgenomen in de nieuwe gemeentelijke organisatie;
 - C. Het opstellen van concept begrotingen voor de jaren en 2018 en 2019 voor de nieuw te vormen gemeente;
 - D. Het voorleggen van een concreet voorstel in 2016 op het gebied van huisvesting van het bestuur en het ambtelijke apparaat van de nieuw te vormen gemeente;
 - E. Het voorleggen van een voorstel m.b.t. de naam van de nieuwe gemeente;
 - F. Het ontwikkelen van een Planning & Controlcyclus voor de nieuw te vormen gemeente;
 - G. Het aansturen op harmonisatie van beleid binnen deze raadsperiode tot aan de datum van de herindeling;
 - H. Het tijdig benoemen van een beoogd secretaris en een beoogd griffier.

Voorgeschiedenis

De start van dit traject ligt bij de raadsledenconferentie op 10 november 2014. Hier is afgesproken twee sporen te onderzoeken die na de besluitvorming in het eerdere traject (Evaluatie Regionale Samenwerking(ERS)) waren overgebleven: herindeling en versterkte samenwerking met doorzettingsmacht.

Eind 2014 - begin 2015 is in de vijf raden besloten:

- 1. In te stemmen met het naar aanleiding van de openbare raadsledenconferentie van 10 november 2014 aangepaste voorstel voor een gezamenlijk proces van onderzoek en afweging inzake de bestuurlijke toekomst van de gemeenten in de Hoeksche Waard.*
- 2. Vanuit het uitgangspunt dat het eigenaarschap van het gehele proces bij de gemeenteraden ligt, in te stemmen met het instellen van een stuurgroep, waarin alle fracties van de Hoeksche Waardse raden (democratisch gelegitimeerd) zijn vertegenwoordigd.*
- 3. In te stemmen met het voorstel van de burgemeesters over hun rol in het proces.*
- 4. Het regionaal resterende ERS-budget van € 20.000 niet aan de vijf gemeenten te laten uitkeren, maar nu te bestemmen als startkapitaal voor het proces van onderzoek en afweging inzake de bestuurlijke toekomst van de gemeenten in de Hoeksche Waard.*

De stuurgroep heeft daarop de onderzoeksvragen geformuleerd en BMC opdracht gegeven onderzoek te doen.

Hier komt nog een tekst over het feitelijke proces tussen het raadsbesluit en 17 december 2015. In deze tekst (die nu niet is toegevoegd omdat het voor de besluitvorming op 2 december 2015 niet cruciaal is en er wat tijd ontbeerde) wordt aandacht besteed aan:

- de opdracht aan de stuurgroep (proberen te komen tot een eensluidend voorstel dat op een zo groot mogelijk draagvlak bij de raden mag rekenen*
- het (agenda)verloop van de stuurgroepvergaderingen en de 2 raadsbijeenkomsten.*
- Wie er betrokken zijn bij het onderzoek (verenigingen en instellingen, met de raden, met functionarissen van de gemeenten etc..)*
- dat er een bevolkingsraadpleging is gehouden door het uitzetten van 12.000 enquêtes.*
- Dat er gekeken is naar voorbeelden van elders.*
- Dat op basis van 15 uitgangspunten de beide modellen zijn getoetst.*

Op 7 oktober 2015 heeft de stuurgroep OBT de beschrijving op hoofdlijnen van de twee modellen voor de bestuurlijke toekomst, zoals voorgelegd door zijn eigen interne tijdelijke werkgroep, vastgesteld. Daarop heeft BMC tijdens deze vergadering de stuurgroep het onderzoeksrapport 'Bestuurlijke toekomst Hoeksche Waard: bouwstenen en barrières, kansen en bedreigingen' aangeboden (zie bijlage).

De stuurgroep heeft dit onderzoeksrapport tijdens zijn vergadering van 2 november 2015 besproken en heeft in de volle breedte onderschreven dat dit rapport de basis is voor het maken van een aan de 5 gemeenteraden voor te leggen keuze m.b.t. de gewenste bestuurlijke toekomst voor de Hoeksche Waard. Daarbij is geconcludeerd dat de structuurdiscussie slechts een deel van de oplossing is. De bestuurscultuur verdient namelijk minstens zo veel aandacht.

Op 18 november jl. heeft een bijeenkomst voor alle raadsleden in de Hoeksche Waard plaatsgevonden. Het doel was om het voor de stuurgroep inzichtelijk te maken welk model de voorkeur geniet, wat nog de meningsverschillen en knelpunten zijn en wat

daarvoor de mogelijke oplossingen kunnen zijn. Tijdens deze raadsledenbijeenkomst zijn er door voorstanders van 'samenwerking' respectievelijk 'samenvoeging' pogingen gedaan om elkaar, alsmede raadsleden die aangaven op dit moment nog geen voorkeur voor een van beide modellen te hebben, te verleiden richting het eigen voorkeursmodel. Wat daarbij opviel, is dat in de onderlinge debatten relatief weinig werd teruggegrepen op de bevindingen uit het onderzoek. De voorstanders van samenwerking hebben bij wijze van compromis aangegeven bereid te zijn de besluitvorming op de beleidsterreinen die regionale afstemming behoeven in handen te stellen voor een regiораad. De voorstanders van samenvoeging gaven hierop ten eerste aan dat dit geen werkelijk compromis is, omdat beide modellen niet in elkaars verlengde liggen. Zij zijn bezorgd over het feit dat er dan veel besluiten door een niet rechtsreeks gekozen orgaan worden genomen. Bovendien zijn zij van mening dat hetgeen er dan nog voor lokale besluitvorming resteert niet de inspanning om daarvoor vijf organisaties overeind te houden rechtvaardigt. Zij zetten vraagtekens bij de democratische legitimiteit van een regiораad en bij het verschil dat hierdoor ontstaat tussen regiораadsleden en lokale raadsleden.

Vanuit de Hoeksche Waard geredeneerd is het waarborgen van het partnerschap met andere overheden een belangrijk punt van zorg. Ook de zwaarte van de regionale portefeuilles voor regiowethouders en de lijn van verantwoording richting regiораad en de doorwerking hiervan op de bestuurscultuur in gemeenteraden, worden als knelpunten gezien. Ten slotte werd erop gewezen dat het optuigen van een dergelijk samenwerkingsmodel nogal kostbaar zal zijn en bovendien geen duurzaam model voor de bestuurlijke toekomst zal zijn. De voorstanders van samenvoeging hebben aangegeven dat de door de voorstanders van samenwerking vermeende knelpunten t.a.v. een bestuurlijke fusie, zoals de afstand burger - bestuur, maatwerk en behoud van identiteit in de kernen en een goede dienstverlening aan de burger, zaken zijn die hun ook zeer na aan het hart liggen. Wat hen betreft krijgen deze belangrijke onderwerpen dan ook nadrukkelijk aandacht bij de voorbereiding van een samenvoeging. Bovendien gaven zij aan bereid te zijn af te spreken dat de gemeentelijke lasten niet zullen stijgen. Uit de terugkoppeling van de raden kwam diezelfde avond onder meer naar voren dat er verschillende beelden bestaan ten aanzien van het door de stuurgroep op te stellen voorstel. Er werd veel opgeroepen tot het voorleggen van een concrete keuze voor een van beide modellen. Een aantal raadsleden riep juist op tot een voorstel met een open keuze voor een van beide modellen.

Deze bijeenkomst was eigenlijk de eerste keer dat men 'elkaars nieren proefde'. In die zin is het ook niet verwonderlijk dat zich tijdens de bijeenkomst niet automatisch een convergeren tot een voorkeur van een van beide modellen aftekende. Daar is reflectie voor nodig.

Hoewel deze raadsledenbijeenkomst dus nog niet heeft geleid tot een voorkeursmodel dat al mag rekenen op een ruim voldoende draagvlak, heeft deze voor de stuurgroep wel inzichtelijk gemaakt welke opgaven per toekomstmodel er zijn om het tot een succes te maken.

De modellen zijn in een tijdelijke werkgroep als volgt uitgewerkt:

- I. Samenvoeging
- II. Samenwerking

Ad I. Hoeksche Waard bestuurlijke samenvoeging

1. Uitgangspunt

- de 5 gemeenten worden bestuurlijk en ambtelijk samengevoegd tot een nieuwe gemeente met circa 85.000 inwoners
- 1 gemeenteraad met 37 raadsleden (art. 8 gemeentewet)
- 1 college van burgemeester en wethouders met ten hoogste 7 wethouders (art. 36 gemeentewet)
- Ingangsdatum is uiterlijk de aanvang van de nieuwe bestuurlijke periode (streefdatum 01-01-2018, uiterlijk 01-01-2019)
- De gemeenteraad zal naast verbinding op inhoudelijke aspecten (cliënten, partners) ook verbinding met de samenleving leggen op basis van lokale aspecten (dorpen, gebieden). Een meer dan adviserende rol is hierbij mogelijk voor de betrokkenen.
- De gemeente zal de huidige identiteit van de kernen handhaven en de structuur van de kernen waarborgen.

2. Welke beleidsterreinen

a. Kernenbeleid

De eerste gemeenteraad zal in de eerste vergadering een beleidsplan bespreken dat door de stuurgroep OBT is opgeleverd en waarin het beoogde kernenbeleid is beschreven. De gemeenteraad zal hierbij ook een voorstel ontvangen om daar daadwerkelijk invulling aan te geven (te handelen). In dit kernenbeleid zullen ook heel concrete zaken, zoals evenementen- en recreatiemogelijkheden en zondagsrust staan. Daarnaast benoemt dit kernenbeleid de basisvoorzieningen per kern.

b. Participatie

Het voorstel bevat een door de stuurgroep gedragen besluit over de invulling van gebiedsgebonden bestuurders en ambtenaren. Daar staat ook in op welke wijze de gemeenteraad de bevolking zal faciliteren om een aanspreekpunt voor deze wethouder en de raad te vormen.

c. Overig te regelen

Per gemeenschappelijke regeling binnen de Hoeksche Waard zal in 2016 worden uitgewerkt of het wenselijk is deze ook op te nemen in de gemeentelijke aansturing.

3. Doorzettingsmacht

De nieuwe gemeente heeft een gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders; beide organen zijn autonoom in hun besluitvormingsbevoegdheden. Er is geen sprake van doorzettingsmacht, immers de invloed is rechtstreeks.

NB.: De nieuwe gemeente zal deel uitmaken van onder meer de Veiligheidsregio ZHZ, de DG&J ZHZ, SVHW enz.. De nieuwe raad kan zienswijzen inbrengen op de jaarstukken van deze verbonden partijen.

4. Besluitvorming

Er is sprake van eenduidig beleid en rechtstreeks gekozen volksvertegenwoordigers.

5. Financiering

De gemeentebegroting is leidend voor de gemeentelijke uitgaven. De hoogte daarvan wordt mede bepaald door het na te streven ambitieniveau van de gemeente. Intentie is dat de financiële nadelen van de herindeling binnen de meerjarenbegroting worden opvangen zodat de gemiddelde lastendruk gelijk blijft.

De burger, zal in het geval dat de raad tot lastenverzwaring besluit kunnen zien welke extra dienstverlening hier tegenover staat.

De stuurgroep OBt zal een concept begroting voorbereiden voor de nieuwe gemeente. Deze begroting zal ter besluitvorming voorliggen in de eerste vergadering van de nieuwe gemeenteraad.

De extra kosten die nodig zullen zijn om de huidige zes organisaties om te bouwen naar een organisatie zullen grotendeels vergoed worden. Dit is onderdeel van de ARHI procedure. Eventuele overige kosten zullen gefinancierd worden vanuit de reserves van de gemeenten zodat er geen meerkosten in de exploitatie zullen ontstaan.

6. Maatwerk

Bij een grote en meerkernige gemeente is gebiedsgericht werken essentieel. De Hoeksche Waard kan worden opgedeeld in subgebieden, waaraan bijv. een wethouder wordt toegewezen. Dit kan ambtelijk worden ondersteund door bijv. gebiedsfunctionarissen aan te stellen.

Burgerparticipatie is belangrijk, maar mag niet worden overgeïstitutionaliseerd. Na onderzoek en via de geleidelijkheid zou waar mogelijk en gewenst een dorpsplatform kunnen worden ingesteld.

7. Dienstverlening

Uitgangspunt is de Visie op dienstverlening Hoeksche Waardgemeenten (d.d. juli 2015) en de huidige hoge standaard te handhaven.

De gemeente zal ten minste de volgende kanalen aanbieden voor contact met de inwoners: huisbezoek, balie, telefonisch bereikbaar, per mail bereikbaar. De digitale dienstverlening zal zo worden uitgebreid dat de inwoners die dat wensen zo min mogelijk langs hoeven te komen.

De gemeente zal extra inzetten op een servicemeldpunt en bijvoorbeeld ervoor zorgen dat meldingen in de gehele Hoeksche Waard binnen 2 werkdagen worden opgepakt.

8. Consequenties

Door de samenvoeging tot één gemeente komt alles onder één bestuurlijk orgaan, zowel regionale opgaven als de lokale/kernenopgaven. De gemeente heeft direct invloed op de inzet van eigen middelen en is flexibel bij bezuinigingen of wijziging in beleid.

Sturing op alle middelen en taakvelden ligt bij één orgaan/gemeenteraad.

De bestaande structuur van portefeuillehoudersoverleggen is niet meer nodig en vervalt.

Nog uit te werken zaken voor 31 december 2016 (na keuze voor dit toekomstmodel)

- Huisvesting bestuur en ambtelijke apparaat: één of meerdere locaties; bijv. door nieuwbouw of (ook) gebruik te maken van één of meerdere bestaande gemeentehuizen?

De stuurgroep doet in 2016 een concreet voorstel.

- Gemeentenaam: bijv. Hoeksche Waard?
- Concept begrotingen
- Invullen maatwerk burgerparticipatie/dorpsplatform
- Invullen dienstverleningsmodel
- Tijdig inrichten van een planning en controlcyclus
- Aansturen op harmonisatie van beleid binnen één raadsperiode
- Inzetten op tijdige benoeming beoogd gemeentesecretaris en beoogd griffier.
- Tijd tot daadwerkelijke herindeling maximaal benutten.
- Per gemeenschappelijke regeling (waaraan uitsluitend de 5 Hoeksche Waardse gemeenten deelnemen) bezien hoe deze zal worden vormgegeven (bijv. als

zelfstandige GR verder laten functioneren, als afdeling binnen de gemeente of er een BV van maken?)

Ad II. Hoeksche Waard Versterkte regionale samenwerking met doorzettingsmacht

1. Uitgangspunt

- de 5 gemeenten blijven voortbestaan
- 5 gemeenteraden met totaal 83 raadsleden (art. 8 gemeentewet)
- 5 colleges van burgemeester en wethouders met ten hoogste 17 wethouders (art. 36 gemeentewet); feitelijk per 1 december 2015 15 wethouders
- Finale besluitvorming is in deze raadsperiode, de ingangsdatum is uiterlijk de aanvang van de nieuwe bestuurlijke periode (dus uiterlijk de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018)
- Er ontstaat een regioraad. Er wordt gewerkt met gewogen stemverhouding. Het stemgewicht van ieder lid is gebaseerd op de door zijn/haar fractie verkregen stemmen bij de laatstgehouden gemeenteraadsverkiezingen.
- Ter verbetering van de bestuurskracht worden regionale portefeuillehouders aangewezen. Lokaal verantwoording afleggen is geen onderdeel van deze werkwijze.
- Regionale portefeuillehouders zijn gemandateerd om namens de Hoeksche Waard op te treden. De wethouders mogen krachtig optreden en zo de partnerrol naar "buiten" stevig neerzetten. De regioraad kent portefeuillehouders bevoegdheden toe om voor hun portefeuille de samenwerking te vertegenwoordigen.
- De regioraad verleent en ontnemt de regionale wethouders de bevoegdheden van de regionale portefeuille.
- Inwoners en belangengroepen kunnen inspreken (zij zijn gesprekspartner) bij het gremium waar de besluitvorming plaatsvindt (lokaal of regionaal)

2. Afbakening lokaal – regionaal

Binnen de in de samenwerking onder te brengen beleidsterreinen zijn keuzes te maken ten aanzien van de exacte scheiding tussen hetgeen regionaal wordt opgepakt en hetgeen lokaal blijft. Afwegingscriteria hierbij kunnen zijn:

- wettelijke versus niet-wettelijke taken
- beleid versus uitvoering
- regionaal belang versus lokaal belang

Deze afbakening verdient nadere uitwerking. Het is belangrijk per beleidsterrein spelregels af te spreken over welke taken/bevoegdheden wel of niet worden overgedragen. Het ligt voor de hand dit via de weg van de geleidelijkheid nader in te vullen. Voorgesteld wordt dit ter hand te nemen nadat de principiële keuze voor dit toekomstmodel gemaakt is.

3. Welke beleidsterreinen

De raden hebben eerder aangegeven dat een versterkte regionale samenwerking betrekking zou moeten hebben op de nu reeds bij het SOHW ondergebrachte beleidsterreinen Ruimte, Economie, Landschap, Sociaal en Integrale veiligheid. Dit is ook als onderzoeksopdracht meegenomen in het Onderzoek bestuurlijke toekomst gemeente Hoeksche Waard. Van deze terreinen zullen al de werkzaamheden (beleidsadvisering en in de regel ook de -uitvoering) en daartoe benodigde middelen (personeel en financiën)

worden overgedragen aan de regionale werkgever. In het Uitvoeringsprogramma 2015-2018 SOHW is de uitwerking van deze beleidsterreinen ondergebracht in de pijlers; Vitaliteit en de dorpen, Ontwikkeling van het Ommeland en Regionale beleidsafstemming en tot slot bestuurszaken¹. In de bijlagen treft u een overzicht van de zaken die hieronder vallen.

Het ligt voor de hand om andere taken die nu reeds (buiten SOHW om) regionaal worden opgepakt hierbij te betrekken. Hiertoe wordt het afwegingskader voor toekomstige ontwikkelingen vastgesteld. Per gemeenschappelijke regeling binnen de Hoeksche Waard zal in 2016 worden uitgewerkt of het wenselijk is deze ook op te nemen in de regionale aansturing.

4. Wat is doorzettingsmacht

Een daadkrachtige samenwerking gaat gepaard met het overdragen van bevoegdheden aan een regionaal samenwerkingsorgaan (SOHW).

Dit zullen zowel verordenende bevoegdheden als uitvoerende bevoegdheden zijn, dus overdracht van taken, geld en ambtelijke capaciteit. Naast de strategische beleidscapaciteit ook de uitvoerende capaciteit. Dit betekent dat er een regionaal orgaan ontstaat met zelfstandige besluitvormende en uitvoerende bevoegdheden. De consequentie is dat regionaal genomen besluiten niet lokaal bekrachtigd worden.

5. Welke vorm

De meest gewenste vorm van samenwerking om complexe dossiers tot een goed einde te brengen en daadkrachtig te besturen is het vormgeven van een gemeenschappelijke regeling, waarvan het algemeen bestuur wordt gevormd door een regiораad (waarin alle raadsfracties zijn vertegenwoordigd) en het dagelijks bestuur wordt samengesteld uit collegeleden. Een formele GR is nodig om de regionale doorzettingsmacht te realiseren.

6. Financiering

De deelnemende gemeenten dragen de voor de overgedragen taken benodigde middelen (personeel en financiën) over aan het regiobestuur. De hoogte daarvan wordt mede bepaald door het na te streven ambitieniveau van de samenwerking. Een regionale afspraak over financiering zal niet meer lokaal veranderd kunnen worden, deze heeft dus een regelrechte doorwerking in de lokale begroting.

De stuurgroep OBT zal een concept begroting voorbereiden voor de nieuwe regionale situatie. Deze zal ter besluitvorming voorliggen in de eerste bijeenkomst van de regiораad. Intentie is dat de financiële nadelen van het organiseren van de samenwerking (de frictiekosten) binnen de meerjarenbegroting worden opvangen zodat de gemiddelde lastendruk gelijk blijft.

De extra kosten die nodig zullen zijn om de huidige zes organisaties anders in te richten zullen gefinancierd worden vanuit de reserves van de gemeenten zodat er geen meerkosten in de exploitatie zullen ontstaan.

7. Consequenties

Ten opzichte van de huidige situatie vindt besluitvorming meer regionaal en minder lokaal plaats. Over alles wat regionaal wordt opgepakt, vindt lokaal geen besluitvorming meer plaats. Maar de raadsfracties blijven er bij betrokken: in de regiораad voor die beleidsterreinen (of in de eigen fractie waar de regiораadstukken waarschijnlijk worden besproken) of in de eigen raad voor die aandachtsgebieden. Over lokale accenten zal tijdens het regionale besluitvormingsproces worden gestemd.

Een verschil tussen lokale raadsleden en regiораadsleden is onvermijdelijk: regiораadsleden zijn lid van het regiobestuur, hun lokale fractiegenoten niet. Het ligt voor de hand dat regiораadsleden zich bij de regionale raadsvergaderingen mogen laten vervangen. Regiораadsleden dienen in die rol ook het regionaal belang, dit kan op gespannen voet staan met het de verantwoordelijkheid in de eigen gemeente. Per beleidsterrein is er een regionaal portefeuillehouder (een collegelid van een van de deelnemende gemeenten). Deze regionaal portefeuillehouder legt verantwoording af in de regiораad.

De overdracht van taken en bevoegdheden betekent ook overdracht van ambtelijke capaciteit naar de gemeenschappelijke regeling. Hierdoor blijft er minder ambtelijke capaciteit achter bij de gemeenten. Ook zal de inwoner met zijn/haar vragen in de betreffende gevallen naar de regio worden doorverwezen.

Door de regionalisering zal het gemeentebestuur van karakter veranderen. De lokale dorpsstructuur (eigenheid en de korte afstand tussen inwoners en lokale raadsleden) blijft in tact.

8. Nog uit te werken zaken (na keuze voor dit toekomstmodel)

- Locatie: huisvesting regionaal ambtelijk apparaat en vergaderlocatie(s)
- Per beleidsterrein spelregels afspreken over bijv. wat lokaal en wat regionaal wordt opgepakt. Dat geldt ook voor een afwegingskader voor toekomstige opgaven.
- Inrichten nieuwe regionale planning & control cyclus?
- Welke voorzieningen hebben regionaal karakter? In hoeverre moet het subsidiebeleid lokaal of regionaal worden opgepakt?
- Als onderdeel van de totale financiële vergelijking tussen beide modellen: wat zijn de (geschatte) instandhoudingskosten, om een dergelijk orgaan naast de bestaande gemeenten te laten functioneren?

Verbinding zoeken in het handelen

Tijdens de raadsledenbijeenkomst van 18 november jl. werd door voorstanders van beide bestuurlijke toekomstmodellen geprobeerd elkaar te overtuigen van het eigen voorkeursmodel. Dat is tijdens deze bijeenkomst niet gelukt. De kans dat reflectie over de argumenten voor of tegen beide modellen nog zou leiden tot een vanzelfsprekend (of zelfs unaniem) voorkeursmodel bleek weinig kans van slagen te hebben.

In plaats van verbinding en vertrouwen te blijven zoeken op het denken (welke aanvullende argumenten voor en tegen zijn er om de ander te overtuigen?) , werd het zaak om verbinding in het handelen te zoeken.

In concreto heeft de stuurgroep daarop de volgende gerichte vraag centraal gesteld: *Wat gaan we DOEN om de zorgpunten en/of bezwaren die aan beide toekomstmodellen kleven zo goed als mogelijk weg te nemen?*

En daarbij zijn de tijdens de raadsledenbijeenkomst beschreven opgaven en de modellenbeschrijving van de tijdelijke werkgroep uitstekende vertrekpunten gebleken.

Opgaven omtrent de keuze voor samenvoeging:

- In 2016 een plan de campagne opstellen over hoe in de gemeente Hoeksche Waard de diversiteit in de lokale identiteiten van de dorpskernen met behoud van

maatwerk, het beste kan worden verankerd in het bestuurlijk en ambtelijk handelen;

- In het hieronder beschreven model zijn reeds afspraken zichtbaar ten aanzien van belangrijke onderwerpen zoals zondagsopenstelling en het afgeven van evenementenvergunningen;
- Daarin is ook de afspraak zichtbaar dat de huidige gemeentelijke lastendruk voor de inwoners in de Hoeksche Waard gelijk blijft;
- De tijd tot de samenvoeging benutten om harmonisatie van beleid vlot door te kunnen voeren.

Opgaven omtrent de keuze voor versterkte regionale samenwerking met doorzettingsmacht:

- In het hieronder beschreven model is in de bijlage daarvan reeds zichtbaar welke portefeuilles per beleidsterrein worden overgedragen aan het regiobestuur;
- In het voorjaar 2016 in kaart brengen wat de kosten voor gemeenten zijn van een extra bestuursorgaan (met ambtelijke ondersteuning) naast de bestaande gemeentelijke bestuursorganen;
- In het model is een aanzet gegeven voor spelregels m.b.t. de doorzettingsmacht. Daarbij is ook beschreven hoe de democratische legitimatie van de regionale besluitvorming zo goed mogelijk zal kunnen worden geborgd;
- Daarnaast staat in het model een heldere verantwoordingslijn van de regionale portefeuillehouders richting regioraad, inclusief de benoeming en ontslag van regionale portefeuillehouders door de regioraad. Daarnaast moet nog aandacht gegeven te worden aan de werving van regionale portefeuillehouders door de regioraad;
- In het model staat een globale beschrijving van gewogen stemming, nader uit te werken in de tekst van de te vormen gemeenschappelijke regeling;
- Nadenken over werkvormen om te zorgen dat de gemeenteraden goed aangehaakt blijven bij hetgeen er op het niveau van de regioraad plaatsvindt. Dit om scheefgroei tussen regio raadsleden en niet-regio raadsleden zo goed als mogelijk te beperken/voorkomen.

Uit bovenstaande komt, voor het leggen van verbinding, naar voren dat de voor het model 'samenvoeging' benodigde handelingen concreet en kansrijk zijn. Voor het voeren een goed kernenbeleid is al veel kennis aanwezig bij de huidige meerkernige gemeenten. Het onderzoeksrapport ondersteunt dat ook. De mogelijkheden om bij samenvoeging bij de dienstverlening maatwerk te regelen zijn redelijk groot en dat t.a.v. het eigen karakter van elk dorp een vorm van gebiedsgericht werken nodig is, zowel bestuurlijk als ambtelijk.

Tijdens de raadsledenbijeenkomst zijn de nodige ideeën t.a.v. dit gebiedsgericht werken geventileerd. Uiteraard kan de opgedane kennis bij andere meerkernige grotere gemeenten goed worden benut.

Voor het model 'versterkte regionale samenwerking met doorzettingsmacht' zijn de benodigde handelingen minder concreet in die zin dat ze discussiepunten op zich vormen (en mogelijk zullen blijven). Dat maakt het leggen van verbinding niet onmogelijk, maar wel lastig. Qua benodigde spelregels kan de werkwijze in de Drechtraad worden geraadpleegd, ook daar blijven bijvoorbeeld 'democratische legitimiteit' en 'lokale versus regionale democratie' onderwerpen van discussie.

In het onderzoeksrapport wordt o.b.v. de opgedane ervaringen bij samenwerkingsverbanden als Drechtsteden en Regio West-Brabant, aangegeven dat dergelijke samenwerkingsmodellen evenwel een zekere schaalgrootte veronderstellen, die bovendien gebaat zijn bij een sterke en robuuste grote gemeente binnen het

samenwerkingsmodel. Een dergelijke sterke en robuuste grote gemeente is er niet in de Hoeksche Waard.

'Niets doen is geen optie' is het veelgehoorde mantra in dit OBT-traject. Wanneer er echt een wil is om er samen uit te komen, dan dient het slaan van een brug in het handelen te worden gezocht. Dat alleen kan voor het benodigde vertrouwen in een van beide toekomstmodellen zorgen.

Afweging

Bovenstaande overwegende is naar de mening van de stuurgroep het model samenvoeging kansrijker omdat de opgaven in dit bestuurlijk toekomstmodel concreter zijn benoemd en eenvoudiger zijn te realiseren met een voldoende groot draagvlak bij de bestuurders van de Hoeksche Waardse gemeenten.

Wij stellen u voor te besluiten zoals hierna is aangegeven.

III Bijlagen

- BMC rapport

2 december 2015

De Stuurgroep Onderzoek Bestuurlijke Toekomst gemeenten Hoeksche Waard.

De voorzitter,

N.P.M. Schoof

De raad van de gemeente;

Gelezen het voorstel van de Stuurgroep OBT d.d. 2 december 2015;

Gelet op de Gemeentewet;

Gelet op de wet ARHI;

B e s l u i t:

1. Kennis te nemen van het door BMC opgestelde en door de Stuurgroep OBT vastgestelde eindrapport Bestuurlijke Toekomst Hoeksche Waard;
2. Kennis te nemen van de door de Stuurgroep OBT vastgestelde modellenbeschrijvingen "Versterkte regionale samenwerking met doorzettingsmacht" en "Hoeksche Waard bestuurlijk samenvoegen";
3. In te stemmen met een samenvoeging van de gemeenten Binnenmaas, Cromstrijen, Korendijk, Oud-Beijerland en Strijen in een nieuw te vormen gemeente per streefdatum 1 januari 2018, doch uiterlijk 1 januari 2019;
4. De uitgangspunten en voorwaarden zoals beschreven in het raadsvoorstel onder 'I Hoeksche Waard bestuurlijke samenvoeging' integraal toe te passen in het herindelingsproces;
5. Provinciale Staten van Zuid-Holland te verzoeken een herindelingsprocedure te starten met als doel een herindeling van de gemeenten Binnenmaas, Cromstrijen, Korendijk, Oud-Beijerland en Strijen in een nieuw te vormen gemeente;
6. Provinciale Staten van Zuid-Holland te verzoeken in samenwerking met de gemeenten Binnenmaas, Cromstrijen, Korendijk, Oud-Beijerland en Strijen een herindelingsontwerp op te stellen;
7. De Stuurgroep OBT of diens opvolger opdracht te geven tot:
 - a. Het opstellen van een beleidsplan inclusief een kernenontwikkelingsplan en participatienota op basis van taak- en gebiedsgericht werken.
NB. In dit beleid zullen ook heel concrete zaken, zoals evenementen- en recreatiemogelijkheden en zondagsrust staan;
 - b. Het opstellen van een ontwerpbesluit of (elk van) de gemeenschappelijke regelingen binnen de Hoeksche Waard zullen worden opgenomen in de nieuwe gemeentelijke organisatie;
 - c. Het opstellen van concept begrotingen voor de jaren 2018 en 2019 voor de nieuw te vormen gemeente;
 - d. Het voorleggen van een concreet voorstel in 2016 op het gebied van huisvesting van het bestuur en het ambtelijke apparaat van de nieuw te vormen gemeente;
 - e. Het voorleggen van een voorstel m.b.t. de naam van de nieuwe gemeente;
 - f. Het ontwikkelen van een Planning & Controlcyclus voor de nieuw te vormen gemeente;
 - g. Het aansturen op harmonisatie van beleid binnen deze raadsperiode tot aan de datum van de herindeling;
 - h. Het tijdig benoemen van een beoogd secretaris en een beoogd griffier.

Aldus besloten in de raad van ... op 17 december 2015,

De griffier,

de voorzitter,

..

...

Algemeen / integraal

- Structuurvisie HW (straks omgevingsvisie) inclusief uitwerking in lokale plannen
- Uitvoeringsprogramma structuurvisie Hoeksche Waard 2015-2018
- Pact van de Waard, inclusief samenwerkingsagenda

Gebiedsontwikkeling

- Masterplan Noordrand en uitvoeringsprogramma
- Hoekschewaardenmakerij aan de delta, inclusief onderliggende projecten
- Waardekentens Noordrand

Ruimte

- Woonvisie incl. woningbouwprogramma
- Energievisie / actieplan energie en klimaat
- Windenergie
- Beleidstukken provincie Zuid-Holland Visie Ruimte en Mobiliteit, Woonvisie,

Structuurvisie

Economie

- Sociaal - economische visie
- Regionaal verkeers en vervoerplan incl. uitvoeringsprogramma
- Bedrijventerreinenstrategie Hoeksche Waard
- Glastuinbouw
- Biobased economy

Landschap

- Investeringsagenda landschap
- Visie verblijfsrecreatie
- Landschapsbeheersplan

Samenleving

- Drie decentralisaties Sociaal domein (incl. frontoffice) Zit nu deels in ZHZ, de schaal van de nieuwe gemeente is voor jeugdzorg veel te klein! Participatiewet zo dicht mogelijk bij de lokale raden organiseren
- Strategische agenda voor de uitwerking
- Pact van mijn Hart

Veiligheid

Integraal veiligheidsbeleid

Afstemming met Veiligheidsregio

Naast deze inhoudelijke taken is het ook voor de hand liggend om bij het SOHW de PIJOFACH taken voor de eigen organisatie neer te leggen. Nu wordt dit ingekocht via twee gemeenten, het lijkt voor de hand liggend dat die verhouding in de toekomst andersom komt te liggen. Het apparaat zou lean en mean dienen te blijven